

การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 DEVELOPMENT OF COMPREHENSIVE READING SKILL PACKAGE USING SQ4R METHOD TOGETHER WITH MIND MAPPING TECHNIQUE FOR PRATHOMSUKSA 3 STUDENTS

ชลธิชา ปานยิ้ม

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Cholticha Panyim

Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Suratthani Rajabhat University

Corresponding Author E-mail : cholticha.vivo@gmail.com

(วันที่รับบทความ : มกราคม 31, 2566 ; วันที่แก้ไขบทความ : กุมภาพันธ์ 24, 2566 ; วันที่ตอบรับบทความ : กุมภาพันธ์ 27, 2566)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดในกลาง จังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยวิธีการการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ มีค่าประสิทธิภาพ 84.37/87.78
 2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 3. เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.20$)
- คำสำคัญ :** เทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R, ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ, แผนที่ความคิด

Abstract

The objectives of this study were : 1) to develop comprehensive reading skill package using SQ4R method together with mind mapping technique to be effective according to criteria of 80/80; 2) to compare the achievements in comprehensive reading of learners who studied with comprehensive reading skill package using the SQ4R learning method together with mind mapping for Pratomsuksa 3 students before and after learning management; and 3) to study the attitudes of the students towards learning with comprehensive reading skill package using SQ4R method together with mind mapping technique. The population was 30 of Pratomsuksa 3 students in semester 1 of

academic 2021 at Watnaiklang School, Phetchaburi Province, Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1, which were selected by the purposive sampling method. The research instruments were (1) comprehensive reading skill package using SQ4R method together with mind mapping technique for Pratomsuksa 3 students, (2) comprehensive reading management plans using SQ4R method together with mind mapping technique for Pratomsuksa 3 students, (3) comprehensive reading achievement test, It was a multiple-choice test with a confidence value of 0.89; and (4) attitude test towards the learning with comprehensive reading skill packages using SQ4R method together with mind mapping technique for Pratomsuksa 3 students. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and dependent t-test.

The results of the study found that :

1. The efficiencies of the developed comprehensive reading skill package was effective according to the criteria with the efficiency value 84.37/87.78.
2. The comparative results of the achievements in comprehensive reading of the learners who studied with comprehensive reading skill package was higher than before learning at statistical significance at the .05 level.
3. The overall attitudes of Pratomsuksa 3 students towards the learning using comprehensive reading skill package using the SQ4R learning method together with mind mapping were in a high level ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.20$).

Keywords : SQ4R Method, Comprehensive Reading Skill Package, Mind Mapping

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันมนุษย์ทุกคนต้องใช้อ่านเพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้หลายประเภท เพื่อนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การอ่านถือว่าเป็นทักษะจำเป็นและสำคัญกับทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ ดังนั้นการอ่านจึงเป็นการพัฒนาสติปัญญา และทำให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความสามารถ และแสดงพฤติกรรมอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นกำลังสำคัญของชาติในการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่ความเป็นสากลมากขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน ว่าเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการแสวงหาความรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญอันจะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต เพราะการอ่านมากจะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความคิดที่กว้างไกล สามารถนำความรู้ความคิดที่ได้รับจากการอ่านมาพัฒนาตนเอง ช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ทำให้มีความรู้ความเข้าใจผู้อื่น รู้เท่าทันเหตุการณ์ เป็นที่ยอมรับนับถือของคนส่วนมากในสังคม ผู้มีทักษะการอ่านที่ดีจะได้รับประโยชน์จากการอ่านหลายด้าน ทั้งด้านการเรียนและการทำงานที่มีประสิทธิภาพ (ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์, 2559) การอ่านมีความสำคัญให้คุณค่าหลายประการ คือ ช่วยสร้างความคิด ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้กับผู้อ่าน เพราะสาระแต่ละประเภทจะสอดแทรกเรื่องราว ความรู้ที่แตกต่างกัน บางเรื่องเกี่ยวข้องกับการเรียน บางเรื่องอาจเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน รวมทั้งอาจมีความรู้ใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้รอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม มีการพัฒนาการเรียนรู้ มองโลกที่กว้างไกลผ่านสื่อการอ่าน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2557) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านออก เขียนได้ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 อ่านคล่อง เขียนคล่อง ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นการส่งเสริมผู้เรียนให้มินิรักการอ่าน (สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษา ต้องเน้นให้อ่านคล่องเขียนคล่อง จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง เน้นผู้เรียนปฏิบัติจริง เป็นการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้เพื่อส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาขึ้น และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและประโยชน์ของการอ่านจับใจความที่มีต่อการเรียนการสอน จึงกำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย สารคดี 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งในตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความด้วยการอ่านจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น เรื่องเล่าสั้น ๆ บทเพลง เป็นต้น

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีสอนอ่านที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านวิธีการหนึ่ง ซึ่งอาศัยหลักทฤษฎีอภิปัญญาและทฤษฎีโครงสร้างความรู้แก้ปัญหาในการอ่าน คือ การตระหนักของผู้อ่านที่มีต่อจุดมุ่งหมายของการอ่าน วิธีการที่ใช้ในขณะที่อ่าน และการตรวจสอบความ เข้าใจของตนเอง นอกจากนี้โครงสร้างความรู้ยังเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านและการเรียนรู้ เนื่องจากโครงสร้างความรู้สะท้อนประสบการณ์ ความเข้าใจกรอบความคิด ทศนคติ คุณค่า ทักษะและกลวิธีที่ผู้อ่านนำมาใช้ทำความเข้าใจสถานการณ์ของเรื่องที่อ่าน การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีขั้นตอนการสอน 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้น Survey-S (2) ขั้น Question-Q (3) ขั้น Read-R (4) ขั้น Record-R (5) ขั้น Recite-R และ (6) ขั้น Reflect-R เมื่อพิจารณาขั้นตอนการจัดกิจกรรมทั้ง 6 ขั้นตอน ของวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R แล้วจะพบว่า วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะ มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยการตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าให้รู้ว่าการอ่านแล้วต้องรู้อะไร สามารถสรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นได้ (สุนทร สันธพานนท์ และคณะ, 2554 : 224-227) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัทธิตรา ศิริรัตนนท์ และสิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์ (2559 : 95) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า ความสามารถ ในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

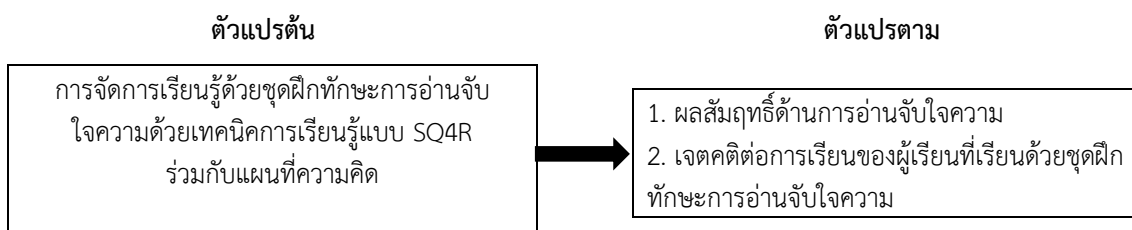
นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสนใจนำแผนผังความคิด (Mind map) มาใช้ร่วมกับวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ในขั้น Record-R อีกด้วยทั้งนี้เนื่องจากแผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้ในการจัดรวบรวม สรุป แสดงความรู้หรือข้อมูลสำคัญ ๆ ในรูปของแผนภูมิหรือภาพ และมีเส้นโยงใยแสดงความสัมพันธ์ที่ลดหลั่นไปตามความสำคัญช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของเนื้อหาสาระที่เรียนรู้ และสามารถสรุปได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ (กาญจนา คุณารักษ์, 2553 : 253-254) สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ บุญรินทร์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนความสามารถการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด มาใช้เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถในการจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดในกลาง จังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดในกลาง จังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด และเจตคติต่อการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ประกอบด้วย การอ่านจับใจความนิทานท้องถิ่น บทความ ข่าวสารหรือเหตุการณ์ เรื่องเล่า และบทร้อยกรอง บทเพลง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

1.1 ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 ชุด

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 แผน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ

2.2 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ วิเคราะห์โครงสร้างของหลักสูตร

1.2 ศึกษาแนวทาง วิธีการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ

1.3 ศึกษาสาระที่ 1 การอ่าน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.4 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ ศึกษาหลักการ ทฤษฎี วิธีการรวมถึงเทคนิคการสร้างชุดฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพตลอดจนคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาแนวทางในการสร้างชุดฝึกทักษะ

1.5 เขียนโครงร่างชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ นำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอคำแนะนำรูปแบบของชุดฝึกทักษะที่เหมาะสม

1.6 ดำเนินการสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 ชุด รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง

1.7 นำชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ซึ่งผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ได้ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้วยโดยการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้ ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่า มีความสอดคล้อง ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่า ไม่มีความสอดคล้อง นำผลการพิจารณาที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยการวัดค่าดัชนีความสอดคล้อง กำหนดเกณฑ์การพัฒนาค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่ามีความสอดคล้อง หากน้อยกว่า .50 ต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจากการพิจารณาค่า IOC ของชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้น พบว่า มีดัชนีความสอดคล้อง ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกชุดฝึก

1.8 ปรับปรุงชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในส่วนที่บกพร่องตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

1.9 นำชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่ปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดในกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ใช่ประชากร โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.9.1 ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง เพื่อหาข้อบกพร่องของเนื้อหา แก้ไขภาษา ภาพประกอบ กิจกรรมและความเหมาะสม ผู้วิจัยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดในกลาง จำนวน 3 คน โดยมีนักเรียนที่เรียนเก่ง จำนวน 1 คน นักเรียนที่เรียนปานกลาง จำนวน 1 คน และนักเรียนที่เรียนอ่อน จำนวน 1 คน พิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ทดลองใช้ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2564 ถึง 21 มิถุนายน 2564 ในช่วงเวลาตอนเย็น วันละ 1 ชั่วโมง รวม ทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ และได้หาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่คาดหวัง $E_1/E_2 = 80/80$ พบว่า ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ มีค่า $E_1/E_2 = 81.33/83.33$ จากคะแนนประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงข้อบกพร่องของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยได้แก้ไขชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

1.9.2 ทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก เพื่อปรับปรุงแก้ไข คำชี้แจง เนื้อหา กิจกรรม คำถามและกิจกรรมของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยผู้วิจัยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดในกลาง จำนวน 9 คน โดยมีนักเรียนที่เรียนเก่ง จำนวน 3 คน นักเรียนที่เรียนปานกลาง จำนวน 3 คน และนักเรียนที่เรียนอ่อน จำนวน 3 คน

ทดลองใช้ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 ถึง 21 กรกฎาคม 2564 ในช่วงเวลาหลังเลิกเรียนทุกวัน วันละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีเดียวกันกับการทดลองแบบกลุ่มหนึ่งต่อหนึ่ง แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่คาดหวัง $E1/E2 = 80/80$ พบว่า ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความมีค่า $E1/E2 = 84.30/87.33$ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความชัดเจนมากขึ้น

1.9.3 ทดลองใช้กับกลุ่มภาคสนาม เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด โดยผู้วิจัยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดในกลาง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน ทดลองใช้ระหว่างวันที่ 2 สิงหาคม 2564 ถึงวันที่ 23 สิงหาคม 2564 และการประเมินผลการเรียนรู้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่คาดหวัง $E1/E2 = 80/80$ พบว่า ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ มีค่า $E1/E2 = 84.37/87.78$

10. จัดพิมพ์ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้จริงกับประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดในกลาง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีดังนี้

2.1 ศึกษาขอบข่ายเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับความเป็นมา หลักการ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้แกนกลาง คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยจากเอกสารตำราต่าง ๆ

2.3 วิเคราะห์เนื้อหาของหน่วยการอ่านจับใจความ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่นำมาจัดการเรียนรู้และจัดทำหน่วยการเรียนรู้

2.4 วางแผนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดในกลาง

2.5 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดในกลาง จำนวน 15 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 1 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน ด้านภาษาไทย จำนวน 2 ท่าน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน และด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของภาษา ความสอดคล้องของจุดประสงค์ และนำมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์พิจารณา ข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ .05 ขึ้นไปแสดงว่าใช้ได้ให้คงไว้ ถ้ามีค่า IOC น้อยกว่า 0.5 แสดงว่าต้องปรับปรุงแก้ไข โดยผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ทดลองสอนนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดในกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งยังไม่เคยเรียนและไม่ใช้ประชากร เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและเวลาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้สอนจริงในประชากรต่อไป

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีและหลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.2. วิเคราะห์ขอบข่ายเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ของเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เพื่อให้การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นข้อสอบปรนัยชนิดข้อสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนด แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องโดยหาค่า IOC ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ข้อคำถามและตัวเลือกมีความ

เหมาะสม มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดสามารถใช้ได้ทั้งหมด จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.60-1.00

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านอ่านจับใจความที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จำนวน 30 ข้อ นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่เคยเรียนมาแล้ว แล้วนำมาหาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ดังนี้ การวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ ซึ่งข้อสอบที่ใช้ได้ต้องมีค่าความยากง่าย 0.20–0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ผลการทดสอบข้อสอบ จำนวน 30 ข้อ พบว่า ข้อสอบมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.32–0.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.34–0.78 นำข้อสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านอ่านจับใจความที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จำนวน 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้จริงกับประชากรต่อไป

4. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีการของลิเคิร์ทและการวัดเจตคติต่อการเรียน

4.2 ศึกษาและวิเคราะห์หาพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกถึงเจตคติต่อการเรียน เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางในการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียน

4.3 สร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ 5, 4, 3, 2, และ 1 ซึ่งหมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ จำนวน 15 ข้อ ข้อความเชิงนิมาน (ทางบวก) และ เชิงนิเสธ (ทางลบ) ให้ระดับคะแนนดังนี้

ระดับความคิด	นิมาน (+)	นิเสธ (-)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน 5	ระดับคะแนน 1
เห็นด้วย	ระดับคะแนน 4	ระดับคะแนน 2
ไม่แน่ใจ	ระดับคะแนน 3	ระดับคะแนน 3
ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน 2	ระดับคะแนน 4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน 1	ระดับคะแนน 5

4.4 เกณฑ์การแปลผลคะแนนเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด โดยหาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบวัดเจตคติต่อการเรียนดังนี้

4.51–5.00 หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะในระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะในระดับน้อยที่สุด

4.5 เสนอแบบวัดต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ในการถาม โดยค่า (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

4.6 นำแบบวัดเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด ที่ได้รับการปรับปรุงข้อคำถามไปทดลองใช้เพื่อนำไปใช้จริงกับประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียนนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง

2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ชั่วโมงและฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความแต่ละเรื่อง ๆ ละ 5 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 25 ชั่วโมง

3. ดำเนินการทดสอบหลังเรียนนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง

4. วัดเจตคติต่อการเรียนหลังเรียนใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เวลาในการทำแบบวัดเจตคติ 1 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด เทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังการเรียน โดยใช้สถิติทดสอบ t-test (dependent sample)

ผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด พบว่า คะแนนระหว่างเรียนจากการฝึกแต่ละชุดฝึกทักษะ (E_1) มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84.37 และคะแนนหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะ (E_2) มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 87.78 แสดงว่า การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.37/87.78 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 12.97 คะแนน โดยมีคะแนนเต็ม 30 คะแนน คะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 19.07 คะแนน โดยมีคะแนนเต็ม 30 คะแนน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ คือ ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3. เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีผลการศึกษาเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นเพชรบุรี และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.92$) และข้อที่มีผลการศึกษาเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนสนใจทำกิจกรรมด้วยตนเองหรือร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.76$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีผลการประเมินประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) ได้ค่าประสิทธิภาพ 84.37 และผลการประเมินประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) ได้ค่าประสิทธิภาพ 87.78 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ เนื่องจากนักเรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียน สร้างความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการเรียนรู้กระบวนการและประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่ เพื่อให้งานสำเร็จ จึงทำให้นักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำคะแนนได้ดี และบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามหลักการของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 7) ที่กล่าวว่า การผลิตสื่อหรือชุดการสอนนั้น ก่อนนำไปใช้จริงจะต้องนำสื่อหรือชุดการสอนที่ผลิตขึ้นไปทดสอบประสิทธิภาพเพื่อดูว่า สื่อหรือชุดการสอนทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ มีประสิทธิภาพในการช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์หรือไม่และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนจากสื่อหรือชุดการสอนในระดับใด อีกทั้งชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้ค้นพบ

คำตอบหรือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหา ทำให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาหรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการหาคำตอบหรือการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนมุ่งให้นักเรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้ได้จริง ช่วยให้นักเรียนสรุปความคิดรวบยอดและบันทึกสาระสำคัญของเนื้อเรื่องที่ศึกษารวมถึงสามารถนำความรู้ไปใช้ทำกิจกรรมฝึกหัด ซึ่งชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูผู้สอนดำเนินการสอนไปตามลำดับขั้น อีกทั้งชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามอัตรา สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ แจ่มหอม (2555 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญชุดนิทานและตำนานพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดนิทานและตำนานพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่พัฒนามีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.25/86.08 และสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสร ประดับเพชร (2561 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.35/84.45 จากผลการวิจัยพบว่า นอกจากวิธีสอนอ่านที่ทำให้ นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้แล้ว เนื้อหาของเรื่องที่สอนอ่านก็มีความสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมภายในท้องถิ่นของตนเอง ข้อมูลท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่ เท่ากับเป็นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ใกล้ตัว ในการศึกษา ข้อมูลท้องถิ่นของตนเอง จะทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าของสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ความโดดเด่นของจังหวัดหรือชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ การที่ได้รับรู้เรื่องราวที่สื่อความหมายมาถึงตนเอง จะทำให้เรื่องราวหรือบทอ่านนั้นมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับการนำมาจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางการอ่านผ่านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากการสังเกต การอ่านจับใจความ การตั้งคำถาม ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์และแสดงความรู้สึกในขั้นตอนสุดท้าย ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านจับใจความ การอ่านเชิงวิเคราะห์ การคิด การตั้งคำถามไปพร้อมกัน นอกจากนี้แล้วยังพบว่า ขั้นตอนต่าง ๆ ของเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R มีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น ขั้น Question ครูผู้สอนให้นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านและจดบันทึกคำถามลงในแบบบันทึกการอ่าน โดยกำหนดให้คำถามที่ตั้งขึ้นจะต้องช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางการวิเคราะห์ เช่น ตัวละครมีนิสัยอย่างไร เพราะเหตุใดตัวละครจึงแสดงพฤติกรรมเหล่านั้น สาเหตุของเหตุการณ์คืออะไร แนวทางแก้ไขปัญหาคืออะไร เป็นต้น ขั้นตอนนี้มีส่วนช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่าน รวมทั้งมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้ก่อนการอ่าน คำถามที่ได้ตั้งไว้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านได้แนวคิดและเกิดความพยายามในการอ่านเพื่อแสวงหาคำตอบ ส่งผลให้ผู้อ่านมีแนวทางในการอ่านที่ชัดเจนและอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2554 : 290) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุคนธ์รัตน์ สวัสดิ์กุล (2554 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความ แสดงถึงความสำเร็จและประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ใช้ข่าวและบทความเชิงวิชาการเป็นเนื้อหาที่นำมาบูรณาการร่วมในการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ แจ่มหอม (2555 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดนิทานและตำนานพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดนิทานและตำนานพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในห้องเรียนเพชรบุรี และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และน้อยที่สุด คือ นักเรียนสนใจทำกิจกรรมด้วยตนเองหรือร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เนื่องจากพฤติกรรมในขณะเรียนวิชาภาษาไทย นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน มีความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนรู้ เมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนก็จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่านักเรียนทุกคนในห้องชอบเรียนวิชาภาษาไทยและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย นอกจากนี้ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามแบบวัดเจตคติหลังเรียน ได้แก่ ด้านพฤติกรรม ความรู้ และความรู้สึก จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูแต่ละครั้งมีส่วนช่วยพัฒนาเจตคติของนักเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทยให้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ แจ่มหอม (2555 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดนิทานและตำนานพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญชุดนิทานและตำนานพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ มีเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรังษิมา สุริยารังสรรค์ (2555 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา บุษามสาย (2559 : 191-192) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด ครูผู้สอนจำเป็นต้องสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการตั้งคำถาม และให้นักเรียนได้ฝึกฝนการตั้งคำถาม เนื่องจากนักเรียนจะต้องอาศัยคำถามเป็นแนวทางในการอ่าน การสรุปความ และการวิเคราะห์
2. เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีหลายขั้นตอน ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องอธิบายแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการอ่านได้ถูกต้อง
3. ครูผู้สอนควรมีการสังเกตนักเรียนว่ามีพื้นฐานในการอ่านที่ดีหรือไม่ ในบางเรื่องที่เนื้อหาค่อนข้างยาก ควรเพิ่มเติมเวลาให้กับนักเรียนที่อ่านและเขียนไม่คล่อง ครูจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมเนื้อหาที่มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับ ผู้เรียน
4. ในการทำกิจกรรมควรสร้างทัศนคติที่ดีกับนักเรียน ให้เห็นความสำคัญในการทำกิจกรรม กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เพื่อจะได้เกิดความสุขสนุกสนานระหว่างที่ทำกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิค SQ4R เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านจับใจความในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในชั้นอื่น ๆ และบทอ่านควรมีความหลากหลาย นอกจากจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนแล้ว ควรนำบทอ่านจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ มาใช้ในการทำวิจัยเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้และมีประสบการณ์ที่กว้างไกลขึ้นเนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คุณารักษ์. (2553). การออกแบบการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ไกรสร ประดับเพชร. (2561). การพัฒนาแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการ

- อ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์. โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2561.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 5 (1), 7-20.
- ทิพวรรณ บุญรินทร์. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธิดา ปุ่สามสาย. (2559). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. Veridian E-Journal, Silpakorn University (ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ), 9 (3), 191-204.
- พรทิพย์ แจ่มหอม. (2555). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดนิทานและตำนานพื้นบ้าน จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- มัทธิดา ศิริตานนท์ และสิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์. (2559). การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด. วารสารราชพฤกษ์, 14 (3), 95-99.
- รังษิมา สุริยารังสรรค์. (2555). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์. (2559). ทักษะทางภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- สถาบันภาษาไทย, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). คู่มือการดำเนินงานอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้ พุทธศักราช 2558. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุนทร สันธพานนท์ และคณะ. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพรินต์.
- สุนทรรัตน์ สวัสดิ์กุล. (2554). การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2557). การอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.